

Budgettale 2026

SF/Helene Brochmann

Der er noget interessant ved vores budgetproces. Vi – og ikke mindst forvaltningen – arbejder i månedsvis i de stående udvalg og i budgetgruppen, hvor alle partierne er repræsenteret, med forslag og notater og prioriteringer. Og så er det kun 2 % af kommunens samlede økonomi, vi tumler med i de politiske forhandlinger. Resten – de 3,9 mia. (sådan i meget runde tal) – rører vi faktisk ikke ved. Aftalen, som vi endeligt vedtager i dag, omfatter ganske vist beløb for ca. 1,2 mia., men det handler om flerårige projekter, tidligere bevillinger, ting, der er lånefinansieret osv.

Når man således kun forhandler om den yderste procent af budgettet, kan man godt få den tanke, at det bare er småtterier, vi har indflydelse på. Det vil være den negative måde at se det på.

Men det hænger også sammen med, at vi ikke er *nødt* til at vende vrangen ud af lommerne. Det er også et privilegium. Vi er ikke nødt til at diskutere, hvilke plejehjem der skal lukkes, eller hvilke skoler der skal spare millioner. Vi kan nøjes med at diskutere, hvordan vi kan gøre en velfungerende kommune lidt bedre.

Netop derfor betyder de små prioriteringer også noget. For når den grundlæggende drift er på plads, er det de sidste procent, der afgør, om vi investerer i stærkere fællesskaber, tidligere hjælp og mere livskvalitet.

Dertil kommer, at budgetaftalen også indeholder en masse beslutninger om, hvad vi vil på mange områder. Beslutninger, som ikke nødvendigvis er udmøntet i penge, men som får indflydelse på kommunens drift.

Når jeg ser på det samlede budget, som vi altså alle sammen har kunnet blive enige om, er jeg meget tilfreds med den overordnede retning. Jeg hæfter mig ved, at mange af de konkrete prioriteringer handler om forebyggelse, fællesskaber, velfærd tæt på borgerne og en mere inkluderende kommune.

Vi har nogle store anlægsprojekter foran os. Ny svømmehal, renovering af ishallen, nybyg og udvidelser af tre plejehjem. Vi er ikke helt enige om, hvordan de konkret skal udformes, men at de nye faciliteter er nogen, vi har brug for, behøver vi ikke diskutere. De er prioriteret højt og vil blive til glæde for mange borgere.

De store byggerier koster mange ”synlige” penge, men vi sætter nok så vigtige, konkrete spor når vi laver rammerne for den hverdag, som børnene, de ældre eller de psykisk sårbare borgere har i de kommunale tilbud – hjemme eller på institutionerne. Og når vi udvikler de byrum, vi alle sammen færdes i.

Jeg kan godt lide budgetaftalens overskrift - "Mere livskvalitet og fællesskab hele livet".

Jeg synes det er flot, at vi har kunnet blive enige om initiativer, der netop dækker alle aldersgrupper og som mange vil få glæde af. Jeg kan slet ikke nævne det hele. Her er blot nogle af de ting, jeg særligt bider mærke i.

De små børn

- Vi styrker forebyggelsen ved at give sundhedsplejen flere ressourcer til at støtte familier i udsatte og sårbare positioner.
- Børnene får også et bedre børnehaveliv, når vi ansætter flere ressourcepædagoger, der kan give faglig sparring og støtte i de mere komplekse pædagogiske opgaver. Det handler om ikke bare at fokusere snævert på de børn, der har særlige udfordringer, men om at styrke fællesskabet for alle børn og om at hjælpe tidligt, før problemer vokser sig store.
- Børnene får bedre kvalitet i deres dagtilbud, når deres pædagoger får forberedelsestid til at planlægge deres pædagogiske arbejde, og pædagogerne får en fagligt set mere tilfredsstillende arbejdsdag. Det har været en højt prioriteret sag for os.

Skolebørnene

- Vi giver flere midler til indsatser for børn, der vokser op i børnefattigdom, altså i familier med begrænsede

økonomiske ressourcer, og som derfor ikke har de samme deltagelsesmuligheder som deres klassekammerater. Det afskaffer ikke fattigdommen, for det har vi som kommune ikke rigtigt redskaberne til, men det afbøder nogle af de meget negative konsekvenser for børnene.

- Vi styrker den allerede igangsatte indsats mod bekymrende skolefravær.
- Jeg – og altså flere af mine kolleger her i salen – er overbeviste om, at problematisk spil og skærmb brug er en alvorlig faktor i mange børn og unges dårlige trivsel, og jeg synes derfor det er rigtig spændende, at vi nu ansætter en skærmcoach, der i samarbejde med lærerne og forældrene skal arbejde med, hvordan børnene og de unge kan undgå eller komme af med en problematisk brug, eller måske rettere en afhængighed, af deres skærme.
- Bedre trafiksikkerhed ved skolerne – også en mærkesag for mig! – er centralt for, at flere børn vil cykle i skole. Vi skal have brudt den onde cirkel, hvor for mange børn ikke må eller ikke tør cykle på grund af den heftige morgentrafik ved skolen. Børn, der er cyklet eller gået til skole, får mere ud af de første tre lektioner end de børn, der blevet kørt i bil! Og derudover er det jo godt for både motorik og selvhjulpetheden at cykle selv.

De unge

- Jeg er virkelig glad for, at vi har fået mulighed for at etablere et nyt børne- og ungehjem til unge med komplekse psykiske udfordringer – unge, som vi hidtil har måttet finde pladser til uden for kommunen. Det har også været et stort ønske fra vores side.
- Og så er jeg spændt på, hvad et nyt ungeråd kan give af nye input og ideer til det politiske arbejde i kommunen!

De voksne

- En lille ting i det store budget kan få meget konkret betydning for en gruppe udsatte borgere: Jeg synes det er så godt, at vi har kunnet finde midler til bedre bostøtte til mennesker med psykiske udfordringer, der bor i egen bolig, men som kan have svært ved at overskue de praktiske ting som tøjvask og rengøring. Bare lidt ekstra hjælp kan øge livskvaliteten og være dét der gør, at de ikke behøver bo på en egentlig institution. Det er god forebyggelse.
- Vores kommune er ikke så nem at komme rundt i med den kollektive trafik, hvis man skal på tværs af vores tre toglinjer. Og den kollektive trafik er for nogen den eneste mulighed. Derfor er det rigtig godt, at vi i det sidste budget fik indført Flextrafik, som alle kan bruge, og at vi nu kan sætte prisen ned til bare 31 kr. for en tur.

- Nu er det ikke kun voksne, der færdes i vores forretningsstrøg, men vi tager den alligevel her: Det er så vigtigt, at vores handelsgader er levende og rare at komme i, og når vi nu har haft flittige og idérige opgaveudvalg om Vangede Bygade og Ibstrup Torv, der er kommet med mange gode forslag til forbedringer, er det også vigtigt, at vi kan sætte nogle penge af til at føre ideerne ud i livet. Også en SF-mærkesag!

De ældre

- Til de ældre er der ikke bare flere plejehjem på vej, vi sikrer også flere ansatte, samtidig med at fx ny velfærdsteknologi vil betyde, at medarbejderne kan bruge mere tid på den menneskelige kontakt og pleje, der betyder noget.
- Når vi etablerer flere daghjemspladser til især demente, vil flere kunne få godt tilbud i hverdagen, og deres pårørende vil kunne få en tiltrængt aflastning.
- Også en ny pårørendevejleder og en frivilligkoordinator, der skal gøre det lettere at blive og være frivillig på plejehjemmene er gode, nye tiltag.

Jeg synes det er fint at kunne sige, at det ikke bare er en tom parole – det er faktisk rigtigt, at vi prioriterer livskvalitet og fællesskaber hele livet. Jeg er tilfreds med, at der er meget fokus på forebyggelse og det gode liv i det budget, vi er blevet enige om. Vi investerer i mennesker. I børn, der har brug for en

god start. I unge, der kæmper. I borgere med psykiske udfordringer. Og i ældre, der skal opleve værdighed og livskvalitet. Det er ikke de dyreste overskrifter i budgettet. Men det er måske de vigtigste. I SF tror vi på, at det både er menneskeligt og økonomisk klogt at hjælpe mennesker, før problemerne vokser sig store.

Når det er sagt, må jeg dog også lige nævne, at vi er meget tilfredse med, at der nu kan sættes seriøse beløb af til at få sat gang i planerne for fremtidens kystbeskyttelse. Det er påtrængende at finde de rigtige løsninger, og det bliver en stor og vigtig opgave.

Det er jo ikke det samme som, at vi har fået alt, vi har ønsket os. Som alle andre partier har vi også måttet prioritere. Og som alle i mindretallet må vi være realistiske. Vi kan ikke få alt, men vi kan være med til at flytte kommunen i den rigtige retning.

Tak til forvaltningen for tålmodig og grundig hjælp med alt materialet. Vi er syv meget forskellige partier. Derfor er det bemærkelsesværdigt, at vi igen står med en fælles aftale. Ikke fordi vi er enige om alt, men fordi vi har været villige til at lytte til hinanden og respektere vores forskelligheder. Tak til alle for godt samarbejde.